

MRF 2024.328

Østre Landsrets dom af 18. november 2024, 4. afd., sag BS-35988/2023-OLR
(Olaf Tingleff, Lone Dahl Frandsen og René Bergfort (kst.))

E (adv. Ea Meyer Plaugmann) mod Naturstyrelsen (adv. Casper Christiansen v/adv.fm. Kristian Gede Mikkelsen)

Naturstyrelsen var ikke forpligtet efter hegnslovens § 8, stk. 2, og § 20, stk. 2, til at vedligeholde dyrehegn i skel til E's naboejendom etableret på grundlag af skøde fra 1978, da bestemmelsen om hegn i skødet ikke opfyldte kravene til en servitut i tinglysningslovens § 10, stk. 5, og hegnets tilstedeværelse ikke længere var i styrelsens interesse. Hegnssynsafgørelse, der havde pålagt styrelsen at vedligeholde hegnet, ophævet, og styrelsen var ikke erstatningsansvarlig for væltet træ, der havde ødelagt dele af hegnet.

Sagen vedrørte Naturstyrelsens (NS) forpligtelse til vedligeholdelse af et hegn til E's naboejendom og NS' erstatningsansvar for skader forvoldt ved, at et træ fra NS' ejendom væltede ind på E's naboejendom. NS havde ved skøde fra oktober 1978 med henblik på etablering af skov erhvervet en ejendom på 49.000 m² fra X, der var tidligere ejer af E's ejendom. Af det tinglyste skødes punkt 7, stk. 2, fremgik, at "alle omkostninger ved etablering af hegnet i ny skel [er] sælger, X, uvedkommende og fremtidig vedligeholdelse af hegnet påhvilede køberen". I 1993 solgte X ejendommen til S, som i december 2018 solgte ejendommen til sin søn, E. I september 2019 væltede et træ på NS' ejendom ned over hegn indtil E. E rejste herefter i marts 2020 krav over for NS om at retablere hegnet, hvilket NS afviste i april 2020. Efter anmodning fra E blev der herefter gennemført Hegnssyn, der i afgørelse fra maj 2021 fastslog, at NS var forpligtet til at retablere det fælles hegn i skel mellem de to ejendomme og henviste til bestemmelsen i skødet fra 1978, som Hegnssynet ikke mente var begrænset til de oprindelige parter. NS anlagde herefter sag mod E med påstand om, at Hegnssynets afgørelse skulle ophæves og gjorde til støtte herfor bl.a. gældende, at skødets bestemmelse om hegn alene var bindende i forhold til det tidligere ejer X, og at en eventuel aftale om vedligeholdelse af hegn i alle tilfælde måtte anses for opsagt i forbindelse med korrespondancen om det væltede træ, ligesom NS afviste at være erstatningsansvarlig for skaden på hegnet. E nedlagde påstand om stadfæstelse af Hegnssynets afgørelse suppleret af en selvstændig påstand om, at NS tilpligtes at tinglyse bestemmelsen i skødet som servitut på ejendommen og gjorde til støtte herfor bl.a. gældende, at NS' forpligtelse efter skødet til at vedligeholde hegnet også gælder i forhold til

kommende ejere af naboejendommen, og at NS efter hegnslovens § 8 i alle tilfælde er forpligtet til at vedligeholde det fælles hegn. Byretten lagde til grund, at E ikke som ny ejer af ejendommen kunne støtte ret på bestemmelsen i skødet fra 1978, hvorfor Hegnssynets afgørelse blev ophævet. I forhold til den fremtidige vedligeholdelse lagde byretten endvidere til grund, at NS ikke længere har interesse i at vedligeholde hegnet, mens E havde interesse i hegnet for at undgå indtrængende dyr, hvorfor der ikke var grundlag for at pålægge NS halvdelen af udgiften til reetablering af hegnet. E ankede til landsretten, hvor parterne i det væsentlige gentog deres påstande og anbringender, idet E dog supplerende gjorde gældende, at Hegnssynet ikke havde foretaget en interesseafvejning, hvorfor dette ikke kunne prøves, hvilket NS bestred. Landsretten lagde til grund, at bestemmelsen om hegn i skødet fra 1978 alene forpligtede parterne og var opsat for at sikre skovens vækst i nyetableret skov, og at vilkåret ikke opfylder kravene til servitut i tinglysningslovens § 10, stk. 5. Landsretten afviste derfor, at NS på grundlag af skødet var forpligtet til at vedligeholde hegnet, og at NS havde vedligeholdt hegnet på en måde, der gav E en berettiget forventning om, at NS havde vedligeholdelsespligt, ligesom landsretten afviste, at NS havde handlet ansvarspådragende i forbindelse med det væltede træ. Under hensyn til at hegnet herefter kun var i E's interesse, fandt landsretten med henvisning til hegnslovens § 8, stk. 2 og § 20, stk. 2, at NS ikke kunne pålægges at vedligeholde hegnet. Som følge heraf kunne NS ikke pålægges at vedligeholde hegnet, hvorfor landsretten stadfæstede byrettens ophævelse af Hegnssynets afgørelse.

Kommentar: Dommen understreger, at selv om der er tale om et fælles hegn, kan forpligtelsen til, at naboejendommen vedligeholder hegnet, bortfalde, når hegnet alene er i den ene parts interesse. Se tillige **MRF 2024.321 V**, hvor ejers fældning af træer, der udgjorde fælles hegn, blev anset for ansvarspådragende, mens erstatning blev afvist, da ikke var dokumenteret et tab, samt **MRF 2024.202 Ø**, hvor en hegnssynsafgørelse om Banedanmarks vedligeholdelsespligt af hegn blev ophævet, hvilket dog er anket til Højesteret.

RETEN I SVENDBORG DOM

afsagt den 5. juli 2023

Sag BS-22367/2021-SVE

Naturstyrelsen
(advokat A)

mod

[REDACTED]
(advokat Jeppe Holt)

Denne afgørelse er truffet af dommer B .

Sagens baggrund og parternes påstande

Retten har modtaget sagen den 10. juni 2021.

Sagen vedrører spørgsmålet om ophævelse af Hegnsynet for [REDACTED] kendelse af 14. maj 2021. Kendelsen pålagde Naturstyrelsen at istandsætte et beskadiget hegn.

Naturstyrelsen har nedlagt følgende påstand:

Hegnsynets kendelse af 14. maj 2021 skal ophæves, og [REDACTED] skal anerkende, at Naturstyrelsen ikke skal istandsætte hegnet mellem ejendommen matr.nr. [REDACTED], [REDACTED], og ejendommen matr.nr. [REDACTED].

Subsidiært: Hegnsynets kendelse af 14. maj 2021 skal ophæves, og [REDACTED] skal anerkende, at Naturstyrelsen ikke skal betale udgifterne til at

reparere det stykke af hegnet mellem de to ejendomme, der blev beskadiget den 17. september 2019.

Mere subsidiært: Hegnsynets kendelse af 14. maj 2021 skal ophæves, og [REDACTED] skal anerkende, at Naturstyrelsen og [REDACTED] hver især skal betale halvdelen af udgifterne til at reparere det stykke af hegnet mellem de to ejendomme, der blev beskadiget den 17. september 2019.

Mest subsidiært: Hegnsynets kendelse af 14. maj 2021 skal ophæves, og [REDACTED] skal anerkende, at Naturstyrelsen og [REDACTED] hver især skal betale halvdelen af udgifterne til at istandsætte hegnet mellem de to ejendomme.

[REDACTED] har nedlagt følgende endelige påstand:

Hegnsynets kendelse af 14. maj 2021 stadfæstes.

Subsidiært: Naturstyrelsen skal betale halvdelen af udgiften til retablering af hegnet mellem de to ejendomme.

[REDACTED] har derudover nedlagt følgende selvstændige påstand:

Naturstyrelsen skal tilpligtes at lyse indholdet af aftalen af 10. oktober 1978 (bilag 3, pkt. 7) servitutstiftende på ejendommen matr.nr. [REDACTED], [REDACTED], beliggende [REDACTED], [REDACTED] med den til enhver tid værende ejer af matr.nr. [REDACTED], beliggende [REDACTED], [REDACTED], som påtaleberettiget.

Naturstyrelsen har nedlagt følgende påstand over for [REDACTED] selvstændige påstand: Frifindelse.

Retten har bestemt, at sagen ikke skal behandles efter reglerne om småsager.

Oplysningerne i sagen

Dommen indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a.

I oktober 1978 solgte [REDACTED] en parcel på 49.000 m² (senere matr. [REDACTED]) til Fredningsstyrelsen (senere Naturstyrelsen).

Skødet indeholdt i punkt 7, stk. 2, følgende bestemmelse:

”Ligeledes er alle omkostninger ved etablering af hegn i ny skel sælgeren uvedkommende og fremtidig vedligeholdelse af hegn påhviler køberen”.

██████████ solgte efterfølgende ejendommen matr. █████ til █████ med overtagelse den 1. juni 1993.

Skødet mellem disse parter indeholder ingen bestemmelse vedrørende hegnet, der afgrænser matr. █████ fra matr. █████.

██████████ overdrog med virkning fra den 1. december 2018 ejendommen matr. █████ til sin søn █████.

Den 17. september 2019 væltede dele af et træ, der stod i skellet mellem parternes ejendomme, ned på █████ grund og i den forbindelse blev dele af det hegn, der er placeret i skellet, beskadiget.

I vejrarkiv fra DMI er for den 17. september 2019 anført en middel vindhastighed på op til 11 m/s med højeste vindstød på op til 24 m/s.

Den 25. marts 2020 skrev advokat Jeppe Holt på vegne af █████ til Naturstyrelsen ved skovfoged █████ med opfordring til snarest muligt at reetablere hegnet samtlige steder, hvor dette måtte være ødelagt som en følge af nedfaldne træer hidrørende fra det af Naturstyrelsens grænsende skovareal.

Af brevet fremgår blandt andet:

"Jeg er samtidig orienteret om, at den tidligere skovfoged █████ op til flere gange har genetableret min klients hegn i lignende tilfælde.

Det forekommer således særdeles mærkværdigt, at Naturstyrelsen nu forsøger at undslippe sit åbenbare ansvar til at reetablere min klients hegn, når en sådan forpligtelse følger af såvel hidtidig praksis som af de retlige forhold, idet Naturstyrelsen selvsagt er ansvarlig for de på området nedfaldne træer."

I brev af 21. april 2020 afviste Naturstyrelsen at være ansvarlig for en genetablering af hegnet.

Af brevet fremgår blandt andet:

"Der henvises til brev af 25. marts 2020, hvor du på vegne din klient, █████, gør gældende, at Naturstyrelsen er ansvarlig for genetablering af hegn. Naturstyrelsen anerkender ikke at være erstatningsansvarlig for de skader, som hegnet mellem din klient og Naturstyrelsens areal blev påført, som følge af, at et træ på Naturstyrelsens areal væltede ned på det.

Hvorvidt Naturstyrelsen tidligere har forestået reparationer m.v. af hegnet er underordnet for så vidt angår Naturstyrelsens erstatningsansvar.

Naturstyrelsen har ikke kendskab til en evt. aftale mellem Naturstyrelsen og din klient som gør, at din klient har en berettiget forventning om, at Naturstyrelsen vedligeholder hegnet.

Vurderingen af Naturstyrelsens ansvar

Naturstyrelsen har foretaget en forstmæssig vurdering af det nedfaldne træ på baggrund af besigtigelse på stedet, både før og efter træet væltede, samt på baggrund af de billeder din klient har sendt. Naturstyrelsen har desuden brugt data fra DMI omkring vejret den pågældende dag, hvor træet væltede.

Naturstyrelsen er alene ansvarlig for evt. skader forårsaget af Naturstyrelsens træer, såfremt Naturstyrelsen har handlet culpøst eller forsætligt.

Ved en visuel inspektion af træet før og efter træet væltede, var der ikke tegn på råd- og svampe dannelse, som indikerede, at det burde være fældet, for at undgå risiko for, at det kunne gøre skade.

Træet væltede den 17. september 2019, hvor det ifølge DMIs vejrarkiv blev målt vindstød af stormende kuling, på grænsende til storm [...], hvilket formentligt er årsag til at træet væltede.

Der er efter alt at dømme, og på baggrund af Naturstyrelsens forstmæssige vurdering samt DMIs vejarkiv, tale om en hændelig begivenhed, som Naturstyrelsen ikke er ansvarlig for.”

I brev af 10. november 2020 fastholdt advokat Jeppe Holt, at Naturstyrelsen var ansvarlig for udbedring af skaderne på hegnet. Af brevet fremgår, at det ud fra fotos optaget af det væltede træ åbenlyst fremgår, at træet, der er på Naturstyrelsens ejendom, var helt råddent.

Af brevet fremgår endvidere:

”Naturstyrelsen har således ikke i tilstrækkeligt omfang opfyldt sine pligter som grundejer til at foretage det nødvendige tilsyn.

Naturstyrelsen har i sit brev af 21. april 2020 også henvist til DMR’s vejrarkiv fra den pågældende dag, der efter det oplyste var grænsende til storm.

Dette ses Naturstyrelsen åbenbart at anse som en fritagende omstændighed, hvilket imidlertid ikke er tilfældet, når træet alene er væltet som følge af at have være

råddent [...]. Såfremt Naturstyrelsen havde opfyldt sin kontrolpligt tilstrækkeligt burde dette have været opdaget.

Under alle omstændigheder påhviler det Naturstyrelsen at godtgøre, at man har foretaget de fornødne undersøgelser og kontroltjek af samtlige træer langs hegnet, jfr. UfR.2011.2950, hvilken bevisførelse ikke er opfyldt. ”

I Naturstyrelsens svar i brev af 24. november 2020 fremgår blandt andet:

”Naturstyrelsen fastholder, at der i forbindelse med en tynding af skoven i foråret 2019, ikke var noget ved træets fremtoning der indikerede, at det var et svækket træ, der burde fældes. Naturstyrelsen gør i den forbindelse opmærksom på, at den forstmæssige vurdering udgør en sagkyndig vurdering.

Det er endvidere Naturstyrelsens opfattelse, at retspraksis støtter vurderingen af, at styrelsen ikke er erstatningsansvarlig.

Som tidligere oplyst foreligger der ikke en aftale mellem Naturstyrelsen og din klient om, at styrelsen skal vedligeholde hegnet. Naturstyrelsen har vurderet, at det tidligere fremsendte skøde af 17. november 1977 ikke forpligter styrelsen til at vedligeholde hegnet eller betale for dets vedligeholdelse, men alene udgør en aftale mellem den daværende sælger og køber.

Naturstyrelsen har endvidere ingen interesse i opførelsen af et nyt fælles hegn i skel og vurderer som følge heraf, at styrelsen ikke kan tilpligtes at afholde udgifter hertil. Naturstyrelsen bemærker i den forbindelse, at opførelsen af et nyt hegn i skel alene medfører fordele for din klients brug af sin ejendom. Endelig bemærkes, at Naturstyrelsen heller ikke generelt set ønsker hegn opsat ved afgrænsningen af styrelsens skove.”

Advokat Jeppe Holt indbragte den 15. februar 2021 sagen for Hegnsynet for

[REDACTED]

Hegnsynet afsagde den 14. maj 2021 kendelse, hvorefter Naturstyrelsen blev pålagt at istandsætte hegnet. Af kendelsen fremgår:

”Kendelse

Parternes påstande:

Klager:

Indklagede tilpligtes at retablere et beskadiget fælleshegn i skellet mellem parternes respektive ejendomme, henholdsvis matr. nu [REDACTED]
[REDACTED], 5960 Marstal og ejendommen [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED], 5960.

Indklagede:

Naturstyrelsen kan ikke tilpligtes at udføre eller betale for retablering eller vedligeholdelse af hegn i skel mellem matr. nr. [redacted], [redacted] og ejendommen matr. nr. [redacted], [redacted], beliggende [redacted] 5960 [redacted].

Sagsfremstilling:

Indklagedes ejendom, matr. nr. [redacted], er tilplantet med skov, hvoraf et område mod nord grænser til flere beboelsesejendomme, herunder klagerens. Langs skovbrynet i på dette sted løber en sti, der hører til skoven. I skellet mellem klagers ejendom og stien er opsat et trådhegn med en højde på ca. 1,5 meter. Under hegnsynsforretningen oplyste indklagedes repræsentant, at hegnet blev sat som et "kulturhegn", der skulle beskytte plantevæksten. Den østlige af del af dette oprindelige hegn, ca. 30 meter, et stadig intakt, omend noget forfaldent. Resten af hegnet mod vest er forstærket, dels ved fastgørelse til et hønsehus på klagerens ejendom, dels med nyere stolper.

Den 17. september 2020 væltede et træ fra skoven ned over hegnet, vest for hønsehuset, og ca. 12 meter af hegnet blev beskadiget.

Det areal, hvorpå skoven er rejst, blev erhvervet i 1979 ved aftale mellem den daværende ejer, [redacted] og Fredningsstyrelsen. Parterne aftalte blandt andet, at den "fremtidige vedligeholdelse af hegn skulle påhvile køberen", se skødets § 7, stk 2. Skødet er udfærdiget af købers advokat, kammeradvokaten.

Parternes anbringender:

Klager har anført, at indklagede i henhold til aftalen i skødet er forpligtet til at vedligeholde hegnet. Klager har yderligere henvist til hegnslovens § 18 og til princippet i hegnslovens § 8, stk. 1, jf. § 21, stk. 1, idet klager mener, at indklagede har forsømt at fælde det "helt igennem rådne træ", der ødelagde hegnet.

Indklagede har afvist, at bestemmelsen i skødet har betydning i relation til klager, der erhvervede sin ejendom i 2019, idet skødets bestemmelse om vedligeholdelse af hegnet ikke er tinglyst som byrde på indklagedes ejendom.

Herudover har indklagede anført, at der ikke var noget ved træets fremtoning, der tydede på, at det var svækket. Indklagede finder ikke, at forholdene på stedet gør et fælleshegn påkrævet og ønsker generelt ikke hegn om skoven. Hegnet er alene i klagers interesse, hvorfor det påhviler klager at betale for en reparation af hegnet, se hegnslovens §§ 8, stk. 2 og 20, stk 2, 2 pkt.

Hegnsynets begrundelser:

Indklagede, Naturstyrelsen, har i forbindelse med købet af parcellen, matr. nr. [redacted], påtaget sig den fremtidige vedligeholdelse af hegnet i

skellet mellem matr. nr. [REDACTED] og [REDACTED], begge [REDACTED]. Hegnsynet finder ikke grundlag for at antage, at det har været hensigten, at forpligtelsen til at vedligeholde hegnet skulle være begræset og kun gælde de oprindelige parter. Den er derfor ikke bortfaldet ved ejerskifte af matr. nr. [REDACTED].

Det er uden betydning, at skødets bestemmelse om hegnets vedligeholdelse ikke er lyst som byrde på indklagedes ejendom, da dette ikke er en betingelse for gyldigheden af den forpligtelse til at vedligeholde hegnet, som indklagede ved aftalen har påtaget sig.

Efter sagens udfald skal indklagede betale omkostningerne ved hegnsynsforretningen, kr. 1.897,00.

Kendelse:

Indklagede skal inden 1. september 2021 istandsatte hegnet mellem indklagedes ejendom, matr. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] og klagers ejendom, matr.nr. [REDACTED]. Hegnet skal så vidt muligt udformes som det oprindelige "kulturhegn".

Omkostningerne ved hegn synsforretningen, kr. 1.897,00 betales af indklagede."

Forklaringer

[REDACTED] har forklaret blandt andet, at han har sit eget firma, hvor han arbejder med mekanik og forefaldende arbejde. Han bor på [REDACTED] i [REDACTED] på den ejendom, hvor han er vokset op. Ejendommen har han købt af sin far. Han købte ejendommen med alle rettigheder og forpligtelser. Hvis der ikke er et hegn, kommer der rådyr og andre dyr ind på grunden.

Det træ, som væltede den 17. september 2019, havde længe set skidt ud. Det var i kraftig forrådnelse, og kun dele af det blomstrede. Det var alt det dårlige på træet, der røg af. Der var ikke meget vækst på den del, der var faldet af. På billeder af træet kan man se, at det forrådnelsen var sket i træets kerne. Den del af træet, der brækkede af, var uden meget løv. Træet knækkede flere steder og beskadigede ca. 12 meter af hegnet.

Han har ikke talt med Naturstyrelsen om det omhandlede træ, førend det væltede. Da det væltede, kontaktede han [REDACTED] fra Naturstyrelsen og tilbød Naturstyrelsen at udbedre skaden på hegnet for omkring 2.000 kr. [REDACTED] ville kun tale om at få fjernet den afbrækkede del af træet, der nu lå i hans have. Han hørte ikke mere fra hverken Naturstyrelsen eller [REDACTED], før [REDACTED] en dag ringede til ham og fortalte, at nu havde man fjernet den afbrækkede del af træet, og at man ikke ville reparere hegnet. Hegnet er delvist rådnet, og en del af det hænger derfor på jernstænger.

Før træet væltede, havde han ingen grund til at kontakte Naturstyrelsen. Han kunne jo ikke forudse, at træet ville vælte. Han er ikke klar over, om der tidligere er væltet træer tæt på hans ejendom.

Hegnet er væsentligt for ham på grund af dyrene, der æder afgrøder fra køkkenhaven og spiser af æbletræerne. Hegnet er i dag ikke udbedret og er i en dårlig stand.

██████████ har forklaret blandt andet, at han er tidligere murermeister. Han flyttede ind på ejendommen beliggende ██████████ i ██████████ i 1993, som han havde købt af ██████████. Han solgte i 2018 ejendommen til sin søn. I vinteren 1995-1996 væltede det omhandlede hegn i et stormvejr. Han henvendte sig til ██████████, som fortalte, at der stod i skødet, at skovvæsenet var forpligtet til at vedligeholde hegnet. Herefter henvendte han sig til ██████████, der sendte ham videre til skovfoged ██████████. Skovfogeden sagde, at han nok skulle sørge for, at det blev ordnet, og kom herefter og reparerede hegnet.

Han vedstår indholdet af den e-mail, som han den 15. september 2021 skrev til advokat Jeppe Holt.

Hegnet skal holde dyrene ude, så de ikke æder af køkkenhaven. Han har frem til 2018 selv forstærket hegnet ved at slå jernpæle i jorden.

Det træ, der væltede den 17. september 2019, kan han tydeligt huske. Igennem længere tid var det blevet dårligere og dårligere, og flere gange faldt der grene af det. Om foråret var det grønt i toppen men ikke forneden. Han kontaktede flere gange skovfogeden og fortalte om træets tilstand, men skovfogeden afviste ham, da det ikke var Naturstyrelsens problem. Han er ikke bekendt med, at der er foretaget en forstmæssig vurdering af træet. Han har sagt til børnene, at de skulle passe på med at komme for tæt på træet, da der var brækket grene af.

██████████ har forklaret blandt andet, at han er uddannet skovarbejder og efterfølgende videreuddannet til skovfoged. Han har arbejdet med skovbrug siden 1985. Han har siden 1993 været ansat i Naturstyrelsen.

Ved forberedelse af en skovning og ved tilsynet med skovarealerne foretager man en visuel bedømmelse af træerne. I den forbindelse vurderer man, hvilke træer, der har den bedste vækst og sundhed og skover til fordel for de træer. ██████████ er fra 1980. De skover ca. hver 5.-6. år. Ved skovningen foretager man en forstmæssig udtynding ud fra flere kriterier, for eksempel om et træ står ud til en vej eller nabo, eller om det viser tegn på svækkelse. Inde i skoven vil et træ, der udviser svækkelse godt kunne blive stående, da det ikke udgør en risiko for publikum eller ejendom. I foråret 2019 var de i ██████████ og

tynde ud. Ved den gennemgang var der ikke noget, der indikerede, at de skulle have fældet det træ, der senere væltede.

Det er hans vurdering, at det omhandlede træ væltede efter at være ramt af et kraftigt vindstød, som fik det til at brække fra hinanden. Det er den eneste plausible grund til, at et træ i den størrelse vil kunne falde fra hinanden. Træet havde skader, som ligner skader man ser andre steder som følge af en storm.

Ud fra fotos af det væltede træ er det hans vurdering, at der har været råddannelse inde i træet. Det ligner, at der har været en hulhed i træet. Hulhed er ikke nødvendigvis et problem. Landevejspopler har således ofte hulhed, uden at det betyder noget for træets sundhed.

Han har besigtiget hegnet. Det er hans vurdering, at der var tale om en minimal skade på hegnet. Han har ikke kendskab til, at Naturstyrelsen tidligere skulle have repareret hegnet.

Naturstyrelsen opsætter som udgangspunkt ikke hegn i en skov, medmindre man ønsker at holde vildt ude fra bevoksningen, fx ved kreaturgræsning eller ved etablering af hundeskove. Naturstyrelsen har ingen interesse i at bevare hegnet i denne sag.

Man kan godt have et træ med råddannelse i stammen selv om der er løvspring. På billederne af det omhandlede træ ser man frisk ved, og det, der ligner hulhed i stammen. Man skal ikke bedømme løvet på træets stamme, men på træspidserne og på kvistene.

Han mener ikke, at man burde have forudset, at træet ville vælte. Hvis han havde lavet en grundig gennemgang af træet, kunne han måske have fundet indikationer på, at træet skulle have været fældet. Disse indikatorer kan for eksempel være manglende udspring, svampe ved rodhalsen eller slimflåd, som kommer ved træets forsøg på at bekæmpe svampedannelse.

Parternes synspunkter

Naturstyrelsen har i sit påstandsdokument anført:

"4.2 Hegnsynets afgørelse skal ophæves

Det gøres gældende, at Naturstyrelsen ikke ved direkte eller stiltiende aftale med [REDACTED] har forpligtet sig til at skulle reparere den beskadigede del af fælleshegnet endsige istandsætte hele fælleshegnet i videre omfang, end hvad der følger af almindelige regler.

Der er ikke grundlag for at tillægge punkt 7, stk. 2, i skødet (bilag 3) anden betydning end efter sin ordlyd, nemlig en aftale mellem [REDACTED] og Fred-

ningsstyrelsen, og der er ikke belæg for, at sætningen "fremtidig vedligeholdelse af hegn" skulle gælde i forhold til andre end [REDACTED], herunder fremtidige ejere af [REDACTED]s ejendom.

Der er efter ordlyden af punkt 7, stk. 2, i skødet (bilag 3) og de senere skøder (bilag 9-10) heller ikke grundlag for at anse [REDACTED] for gennem overdragelser fra [REDACTED] og [REDACTED] at kunne erhverve eller have erhvervet ret til at kræve hegnet vedligeholdt omkostningsfrit af Naturstyrelsen uden Naturstyrelsens accept.

Tværtimod bortfaldt aftalen mellem [REDACTED] og Fredningsstyrelsen, da [REDACTED] solgte sin ejendom til [REDACTED], og der er da heller ikke noget i skøderne om [REDACTED] overtagelse (bilag 9) og [REDACTED] overtagelse (bilag 10), der viser eller antyder, at aftalen faktisk blev eller blev forsøgt overdraget.

Hegnsynets afgørelse skal derfor ophæves, fordi Hegnsynet med urette har anset aftalen mellem [REDACTED] og Fredningsstyrelsen for også at forpligte Naturstyrelsen i forhold til fremtidige ejere af [REDACTED]s ejendom.

4.3 En eventuel aftale mellem Naturstyrelsen og fremtidige ejere om vedligeholdelse af hegnet må anses for opsagt

For det tilfælde at retten måtte komme frem til, at Naturstyrelsen ved aftale mellem [REDACTED] og Fredningsstyrelsen har forpligtet sig over for fremtidige ejere af matrikel matr.nr. [REDACTED], til at vedligeholde fælleshegnet, gøres det gældende, at Naturstyrelsen senest ved brev af 24. november 2020 (bilag 7) har opsagt aftalen.

Aftalen mellem [REDACTED] og Fredningsstyrelsen (bilag 3) blev indgået i forbindelse med Fredningsstyrelsens erhvervelse af skovstykket og med det formål at sikre Fredningsstyrelsens interesse i at afgrænse skoven og sikre beplantningen.

Aftalen mellem [REDACTED] og Fredningsstyrelsen (bilag 3) indeholder ikke bestemmelser om aftalens opsigelse, og aftalen må derfor kunne opsiges af Naturstyrelsen med et passende varsel, jf. bl.a. U.1953.1154/2S, U.2009.1159 og TBB2011.264.

Ved brev af 24. november 2020 (bilag 7) meddelte Naturstyrelsen [REDACTED] [REDACTED], at Naturstyrelsen ikke er enig i, at der skulle foreligge en aftale, som forpligter Naturstyrelsen til at vedligeholde fælleshegnet. Samtidig afviste Naturstyrelsen at ville påtage sig en sådan forpligtelse:

"Som tidligere oplyst foreligger der ikke en aftale mellem Naturstyrelsen og din klient om, at styrelsen skal vedligeholde hegnet. Naturstyrelsen har vurderet, at det tidligere fremsendte skøde af 17. november 1977 ikke forpligter styrelsen til at ved-

ligeholde hegnet eller betale for dets vedligeholdelse, men alene udgør en aftale mellem den daværende sælger og køber.

Naturstyrelsen har endvidere ingen interesse i opførelsen af et nyt fælles hegn i skel og vurderer som følge heraf, at styrelsen ikke kan tilpligtes at afholde udgifter hertil. Naturstyrelsen bemærker i den forbindelse, at opførelsen af et nyt hegn i skel alene medfører fordele for din klients brug af sin ejendom. Endelig bemærkes, at Naturstyrelsen heller ikke generelt set ønsker hegn opsat ved afgrænsningen af styrelsens skove."

Det gøres gældende, at indholdet af Naturstyrelsens brev af 24. november 2020 (bilag 7) efter sit indhold må sidestilles med en opsigelse, og at Naturstyrelsen derfor ikke på tidspunktet for Hegnssynets afgørelse den 14. maj 2021 var forpligtet til at reparere fælleshegnet.

At aftalen kunne opsiges af Naturstyrelsen understøttes desuden af, at aftalen mellem [REDACTED] og Fredningsstyrelsen (bilag 3) ikke indeholder en bestemmelse om uopsigelighed, men derimod blev indgået i forbindelse med Fredningsstyrelsens erhvervelse af skovstykket og alene med det formål at sikre Fredningsstyrelsens interesse i at afgrænse skoven og sikre beplantningen.

Endvidere understøttes det af, at aftalen ikke i forbindelse med indgåelsen i 1977 blev tinglyst servitutstiftende på Naturstyrelsens ejendom.

Der fremgår ikke noget opsigelsesvarsel i Naturstyrelsens brev af 24. november 2020 (bilag 7). Det er Naturstyrelsens opfattelse, at opsigelsesvarslet i hvert fald var udløbet på tidspunktet, hvor hegnssynet blev gennemført den 29. april 2021 (bilag 1).

På den baggrund gør Naturstyrelsen gældende, at en eventuel aftale, som måtte have forpligtet Naturstyrelsen over for fremtidige ejere af matrikel matr.nr. [REDACTED], til at vedligeholde fælleshegnet, må anses for opsagt senest ved Naturstyrelsens brev af 24. november 2020 (bilag 7).

4.4 Naturstyrelsen er ikke erstatningsansvarlig for skaden på fælleshegnet

Det gøres gældende, at Naturstyrelsen ikke er erstatningsansvarlig for skaden på fælleshegnet, allerede fordi træet må anses for at være væltet på grund af vejrliget og som følge af en hændelig begivenhed.

Det bestrides som urigtigt og udokumenteret, at "*forhenværende skovfoged [REDACTED] altid har udbedret hegnet, når det undertiden blev beskadiget*", jf. svarskrift s. 2, 3. sidste afsnit, og "*at træet, der væltede, var et gennemråddent træ*", jf. svarskriftet s. 2, sidste afsnit.

Naturstyrelsen kan i hegnslovens forstand derfor ikke siges at have beskadiget hegnet og har følgelig heller ikke pligt til at reparere eller istandsætte hegnet, jf. hegnslovens § 26.

Naturstyrelsen skal derfor kun deltage i udgiften til eller arbejdet med vedligeholdelsen af hegnet, i det omfang det følger af hegnslovens andre regler.

Det fremgår af hegnsloven § 20, stk. 1, at udgiften til eller arbejdet med vedligeholdelsen af fælleshegn som udgangspunkt deles lige mellem parterne, men hvis det skønnes, at hegnet udelukkende er i den ene parts interesse, fremgår det af § 20, stk. 2, 2. pkt., at den anden part fritages for at deltage i udgiften til eller arbejdet med vedligeholdelsen.

Naturstyrelsen ejer og driver store skovområder, og styrelsen ønsker generelt ikke hegn som afgrænsning af styrelsens skove, med mindre særlige forhold gør sig gældende, eksempelvis hensynet til planter eller dyr.

De hensyn, der førte til, at Fredningsstyrelsen i aftalen med [REDACTED] (bilag 3) påtog sig at opføre og vedligeholde et hegn i skellet mellem de to ejendomme, gør sig ikke længere gældende. Skovstykket er groet til som forventet, og der er i forhold til Naturstyrelsens interesse som skovejer derfor ikke længere behov for at afgrænse skoven og sikre beplantningen.

Naturstyrelsen har således ikke interesse i fælleshegnet i skellet til [REDACTED] ejendom, og Naturstyrelsen skal derfor fritages for udgiften og arbejdet med vedligeholdelse, jf. hegnsloven § 20, stk. 2, 2. pkt.

[REDACTED] har i duplikken afvist at ville oplyse, hvilken interesse han har i hegnet. Den manglende besvarelse af opfordringen skal tillægges processuel skadevirkning, jf. retsplejelovens § 344, stk. 2, 1. pkt.

Retten skal derfor lægge til grund, at det alene er i [REDACTED] interesse, at hegnet opretholdes, og [REDACTED] må derfor bære udgiften til istandsættelse og reparation af hegnet, jf. hegnslovens § 20, stk. 2, 2. pkt.

Hvis retten ikke kan tiltræde, at Naturstyrelsen helt skal fritages for udgiften og arbejdet med vedligeholdelse af hegnet, er der i hvert fald ikke grundlag for at reparere hegnet ud over, hvad der svarer til skaden den 17. september 2019, og hvad enten hele hegnet skal istandsættes, eller skaden skal repareres, skal retten skønne over en fordeling af udgifterne eller arbejdet som anvist i de subsidiære påstande.

4.5 Der kan ikke tinglyses en servitut

Det indgik ikke i skødet mellem [REDACTED] og Fredningsstyrelsen (bilag 3), at aftalen i punkt 7, stk. 2, om opførelse og vedligeholdelse af et hegn skulle tinglyses servitutstiftende.

Der er ingen legal grund til, at [REDACTED] på nuværende tidspunkt skulle kunne få punkt 7, stk. 2, eller en tilsvarende bestemmelse tinglyst servitutstiftende som en byrde på Naturstyrelsens ejendom."

█ har i sit påstandsdokument anført:

"I øvrigt henholder og gentager sagsøgte fortsat sin argumentation for hegnsynet og henholder sig til begrundelse og resultat af hegnsynets kendelse, sagens bilag 8, herunder gør sagsøgte gældende,

at Naturstyrelsen ved aftale, bilag 3,7. pkt., har forpligtet sig til at vedligeholde nævnte hegn,

at forpligtelsen ikke er bortfaldet ved ejerskifte af matr.nr. █
█, den påtaleberettigede ejendom,

at Naturstyrelsen ikke tidligere har gjort indsigelser gældende, men tværtimod vedligeholdt hegnet, også i █ ejertid og i øvrigt opfordret sagsøgte til at iværksætte hegnssyn,

at det er uden betydning af byrden, ikke er lyst på Naturstyrelsens ejendom, da Naturstyrelsen fortsat er ejer, fortsat har forpligtelsen, og idet tinglysning ikke er en betingelse for dens gyldighed,

idet købere af fast ejendom i Danmark indtræder i sælgers rettigheder over naboer m.v. uanset tinglysning. Det gælder eksempelvis også i forhold til hævnd,

at Naturstyrelsen ikke kan opsige en forpligtelse, der var en forudsætning for ejendomskøbet, og som Naturstyrelsen frem til 2019 løbende har vedstået ved at foretage vedligeholdelse af hegnet,

at Naturstyrelsen uanset aftaleforpligtelsen i sig selv er forpligtet til at foretage retablering af nævnte hegn efter hegnslovens § 8 eller princippet heri, subsidiært, at Naturstyrelsen som minimum vil være forpligtet til at betale ½ af udgiften til retablering af nævnte hegn, jf. § 8,

at Naturstyrelsen som ejer af skoven er ansvarlig for løbende at foretage fornødne inspektioner af træerne, herunder af det nedvæltede rådbefængte træ, der stod på Naturstyrelsens grund meget tæt på hegnet i skel, en sti og sagsøgtes ejendom, og at Naturstyrelsen således under alle omstændigheder er ansvarlig for at retablere hegnet og bekoste udbedringsomkostningerne hertil.

2. Anbringender ad sagsøgtes selvstændige påstand

Naturstyrelsen har i henhold til bilag 3, pkt. 7, indgået en bindende og ubegrænset aftale om vedligeholdelse af nævnte hegn, der har følgende ordlyd:

”Ligeledes er alle omkostninger ved etablering af hegn i ny skel sælgeren [sagsøgte] uvedkommende og fremtidig vedligeholdelse af hegn påhviler køberen [Naturstyrelsen]”

Idet aftalen er gyldig, og Naturstyrelsen bestrider aftalen, skal indholdet lyses servitutstiftende på Naturstyrelsens ejendom med sagsøgte som påtaleberettiget. Dette gælder ikke mindst når Naturstyrelsen forsøger at løbe herfra.

██████████ køber, ██████████ og ██████████ indtrådte i ejers rettigheder, jf. også bilag 9, og det samme har ██████████ som køber af ejendommen af sine forældre.

Ad Naturstyrelsens opfordring 1

Naturstyrelsen ses at være af den opfattelse, at Naturstyrelsen ikke længere har en interesse i at opretholde hegnet, og at Naturstyrelsen således under denne sag angiveligt skal fritages (både helt og delvist) for at deltage i udgiften til hegnet, jf. hegnslovens § 20, stk. 2, 2. pkt., jf. § 8, stk. 2.

Dette er en specifik afvejning efter hegnslovens § 8, stk. 2, og da denne afvejning ikke tidligere er blevet direkte prøvet/foretaget af hegnssynet, kan spørgsmålet således heller ikke vurderes i denne civile sag, jf. hegnsloven § 48, stk. 2.

Sagsøgte kan derfor foreløbigt ikke besvare Naturstyrelsens opfordring 1.”

Rettens begrundelse og resultat

Naturstyrelsens principale påstand:

Retten finder, at ██████████ ikke kan støtte ret på pkt. 7, stk. 2, i det omhandlede vilkår i skødet fra 1978, der bestemte at omkostningerne ved etablering af hegn i skellet mellem de to ejendomme og den fremtidige vedligeholdelse af hegnet påhvilede Fredningsstyrelsen (Naturstyrelsen).

Retten lægger herved vægt på, at hverken ██████████ eller hans far ██████████ har været part i eller indtrådt i aftalen med Naturstyrelsens accept. Endvidere lægger retten vægt på, at det ikke er godtgjort, at Naturstyrelsen har udvist en adfærd, der gav ██████████ en berettiget forventning om at kunne støtte ret på indholdet af det omhandlede skøde. Endelig lægger retten vægt på, at det ikke er godtgjort, at Naturstyrelsen efter dansk rets almindelige regler er ifaldet erstatningsansvar ved ikke at have ført et tilstrækkeligt tilsyn med skoven, hvor det omhandlede træ står placeret. Retten finder det således ikke godtgjort, at Naturstyrelsens personale forud for den 17. september 2019 burde have bemærket træets tilstand og iværksat foranstaltningerne for at undgå nedfaldne grene mv.

På denne baggrund tages Naturstyrelsens principale påstand til følge som nedenfor bestemt.

██████████ subsidiære påstand:

Det bemærkes, at vilkåret i skødets pkt. 7, stk. 2, var medtaget af hensyn til Naturstyrelsens oprindelige ønske om at skærme skoven. Skovfoged ██████████ har forklaret, at Naturstyrelsen ikke længere har en interesse i hegnets vedligeholdelse. Dette blev tillige tilkendegivet i Naturstyrelsens brev af 24. november 2020 til advokat Jeppe Holt.

Derimod er ██████████ fortsat interesseret i en vedligeholdelse af hegnet, da hegnet beskytter hans have mod indtrængende dyr.

Under disse omstændigheder findes hegnets vedligeholdelse nu alene at være i ██████████ interesse, jf. hegnslovens § 20, stk. 2, 2. pkt., jf. § 8, stk. 2, hvorfor Naturstyrelsens frifindes for ██████████ subsidiære påstand om, at Naturstyrelsen skal betale halvdelen af udgiften til reetablering af hegnet.

██████████ selvstændige påstand om lysning af servitut:

Da Naturstyrelsens principale påstand om ophævelse af Hegnsynets kendelse er taget til følge, frifindes Naturstyrelsen for ██████████ påstand om lysning af servitut.

Sagsomkostningerne er efter sagens værdi, forløb og udfald fastsat til dækning af Naturstyrelsens udgift til retsafgift med 1.000 kr. og udgift til advokat med 20.000 kr. ekskl. moms, idet Naturstyrelsen ikke er momsregistreret.

THI KENDES FOR RET:

Hegnsynets kendelse af 14. maj 2021 skal ophæves, og ██████████ skal anerkende, at Naturstyrelsen ikke skal istandsætte hegnet mellem ejendommen matr.nr. ██████, ██████████, og ejendommen matr.nr. ██████, ██████████, eller betale halvdelen af udgiften til reetablering af hegnet.

Naturstyrelsens frifindes for ██████████ påstand om tilpligtigelse til at lyse en servitut på ejendommen matr.nr. ██████, ██████████.

██████████ skal til Naturstyrelsen betale sagsomkostninger med i alt 21.000 kr.

Beløbet skal betales inden 14 dage.

Sagsomkostningerne bliver forrentet efter rentelovens § 8 a.

ØSTRE LANDSRET DOM

afsagt den 18. november 2024

Sag BS-35988/2023-OLR

(4. afdeling)

[REDACTED]

(advokat Ea Meyer Plaugmann, prøve)

mod

Naturstyrelsen

(advokat Casper Christiansen v/advokatfuldmægtig Kristian Gede Mikkelsen i
henhold til proceduretilladelse)

Retten i [REDACTED] har den 5. juli 2023 afsagt dom i 1. instans (sag BS-
22367/2021-SVE).

Landsdommerne Olaf Tingleff, Lone Dahl Frandsen og René Bergfort (kst.) har
deltaget i ankesagens afgørelse.

Påstande

Appellanten, [REDACTED], har nedlagt følgende endelige påstande:

Principal: Hegnssynets kendelse af 14. maj 2021 stadfæstes.

Subsidiært: Naturstyrelsen tilpligtes at retablere hegnet mellem ejen-
dommene matr.nr. [REDACTED], [REDACTED], beliggende [REDACTED]
5960 [REDACTED] og matr.nr. [REDACTED], [REDACTED], beliggende [REDACTED]
[REDACTED], 5960 [REDACTED].

Mere subsidiært: Naturstyrelsen tilpligtes at betale som minimum $\frac{1}{2}$ af
udgiften til vedligeholdelse af hegnet mellem ejendommene matr.nr.
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], beliggende [REDACTED], 5960 [REDACTED] og

matr.nr. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], beliggende [REDACTED], 5960

Endnu mere subsidiært: Byretsdommens omkostningsafgørelse ophæves.

Mest subsidiært: Sagsomkostningerne nedsættes efter landsrettens skøn."

[REDACTED] har endvidere gentaget sin påstand fra byretten om, at Naturstyrelsen tilpligtes at tinglyse indholdet af aftalen af 10. oktober 1978 (bilag 3, pkt. 7) servitutstiftende på ejendommen matr.nr. [REDACTED], [REDACTED], beliggende [REDACTED], 5960 [REDACTED], med den til enhver tid værende ejer af matr.nr. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], beliggende [REDACTED], 5960 [REDACTED], som påtaleberettiget.

Indstævnte, Naturstyrelsen, har påstået dommen stadfæstet.

Supplerende sagsfremstilling

[REDACTED] solgte ved skøde fra oktober 1978 en del af sin ejendom til Naturstyrelsen (dengang Fredningsstyrelsen). Skødets punkt 7 er sålydende:

"7.

De med handelens berigtigelse og udstykning af parcellen forbundne omkostninger, herunder salær til Kammeradvokaten, der foretager berigtigelsen, betales af køber.

Ligeledes er alle omkostninger ved etablering af hegn i skel sælgeren uvedkommende og fremtidig vedligeholdelse af hegn påhviler køberen.

Det påhviler dog sælgeren at sørge for, at panthaverne giver eventuelle fornødne relaxationspåtegninger.

Ligeledes må sælger afholde alle udgifter til egen advokat.

Der er ikke anvendt ejendomsmægler."

Af en mail af 15. september 2021 fra [REDACTED] til bl.a. advokat Jeppe Holt og [REDACTED] fremgår bl.a.:

"Har dd talt med [REDACTED] i tlf. Han ringede, fordi han ikke mente han kunne bidrage med noget til sagen, og aflyste vores aftale imorgen. Men jeg forklarede ham lidt om sagen, og så kunne han jo godt alligevel hjælpe med nogle oplysninger.

Han husker at have repareret hegnet i første halvdel af 90'erne. Han husker at han bad mig kontakte skovfogeden. Det gjorde jeg. Jeg husker, at skovfogeden sagde til mig, at han tydeligt huskede aftalen vedr hegnet, og at han ville bede [REDACTED] ordne det fornødne. Hvilket han så gjorde. Sådan husker [REDACTED] det også. [REDACTED] husker dog ikke om det var en skovfoged der hed [REDACTED] el een der hed [REDACTED]. Jeg er dog ret sikker på at det var [REDACTED]. Jeg spurgte [REDACTED] om han vidste hvad kulturhegn er. Hmm tjah sagde han. Han huskede der var opsat hegn som han fjernede på et tidspunkt. Dog ikke ved [REDACTED]! Det ly-

der ikke somom [REDACTED] har talt med nogen om sagen. Men han giver udtryk for at han ikke ønsker at blive blandet ind i den.”

Forklaringer

[REDACTED], [REDACTED] og [REDACTED] har afgivet supplerende forklaring.

[REDACTED] har forklaret bl.a., at da han købte ejendommen, var han bekendt med, at hans far, [REDACTED], på et tidspunkt havde fået repareret hegnet på Naturstyrelsens regning. Han regnede med, at ordningen ville fortsætte, efter han overtog ejendommen. Der har i hans ejertid ikke været anledning til at håndhæve aftalen, før træet væltede. Det ville der imidlertid under alle omstændigheder have været anledning til på nuværende tidspunkt, idet hegnet i mellemtiden er rådnet.

Han måtte tit fjerne nedfaldne grene fra træet. Det var i meget dårlig stand. De havde i familien talt om, at de ikke skulle opholde sig i nærheden af træet, da der var råd i det. Måske halvdelen af træet var råddent, mens den anden halvdel kunne blomstre.

Billederne i sagen er taget, efter Naturstyrelsen havde skovet det væltede træ. De store stykker af træet ligger i hans have. Ved episoden blev mellem 6 og 12 meter af hegnet beskadiget. Pælene i hegnet var dårlige, før træet væltede, men hegnet var ellers fint. Han kunne leve med hegnet, som det var.

[REDACTED] har forklaret bl.a., at han ikke kendte til vilkåret i skødet vedrørende hegnet, før hegnet væltede under en storm i foråret 1996. Han kontaktede den tidligere ejer, som oplyste, at det fremgik af skødet, at Naturstyrelsen skulle vedligeholde hegnet. Han kontaktede Naturstyrelsen, som reparerede hegnet. Det var den eneste gang i hans ejertid, hvor Naturstyrelsen vedligeholdte hegnet. Det skete på hans initiativ.

I 2017 og 2018 faldt der grene ned fra træet. Han fortalte en skovfoged, at træet var farligt, og at han ikke turde lade sine børnebørn lege i nærheden af det. Træet var ved at dø. Det havde kun blade i toppen. Grenene længere nede ad træet var begyndt at brække af. Han kontaktede styrelsen telefonisk. Det var enten i 2017 eller 2018. Han ved ikke, om styrelsen i den forbindelse foretog en vurdering af træet.

Tidligere skovmedhjælper [REDACTED] har oplyst til ham, at han ikke ønsker at være en del af sagen, fordi han har arbejdet for Skov- og Naturstyrelsen. Som det fremgår af vidnets mail af 15. september 2021 til advokat Jeppe Holt, havde han en samtale med [REDACTED] omkring dette tidspunkt. [REDACTED] kunne huske, at han skiftede hegnet i 1990'erne. Han huskede også, at han ef-

terhånden – som skoven var vokset op – havde fjernet hegnene ved de andre lodsejere, der havde solgt til styrelsen, men at hegnet til [REDACTED] ejendom blev stående. Årsagen til, at hegnet blev stående, må have været, at det ifølge skødet ikke måtte fjernes. .

Han slog jernpæle i hegnet, fordi hegnet var dårligt. Han nævnte det for styrelsen, men fik det svar, at de ikke ville gøre noget ved det.

Træet stod på grunden, da Naturstyrelsen købte den. Det var en anden sort end de træer, som blev plantet af styrelsen. Det var allerede i 1993 et stort træ, der var større og ældre end skovens andre træer. Da træet væltede, havde de andre træer vokset sig højere end det. Da de flyttede ind, var træets krone fin og grøn, men træet blev dårligere med tiden, og grenene begyndte at brække af. Kronen blev mindre grøn, men der var stadig skud på den. Han husker ikke, hvornår træet første gang viste tegn på problemer.

[REDACTED] har forklaret bl.a., at han er ansat ved Naturstyrelsen Fyn. Det har han været siden 2004, hvor han blev overført fra Naturstyrelsen Vestjylland. [REDACTED] var på det tidspunkt i Naturstyrelsens eje. Han erindrer ikke at have haft kontakt med ejerne af den omhandlede ejendom forud for denne sag. Han blev kontaktet, fordi træet var væltet ind over hegnet. Han har ikke kendskab til, at Naturstyrelsen tidligere har vedligeholdt hegnet. Der er ikke længere hegn mod de andre naboer til skoven. Skoven blev etableret i 1982, og det er på nuværende tidspunkt langt ud over den periode, hvor man normalt har kulturhegn for at beskytte en ny skov.

Ved en forstmæssig gennemgang af skoven foretager styrelsen tjek for risikotræer. De ser efter visuelle tegn på træerne – f.eks. løvspring, svampelegemer på stammen eller slim fra træet. Skovens alder indgår i vurderingen. [REDACTED] er nu 45 år gammel. Sandsynligheden for at finde et risikotræ er væsentlig mindre i en ung skov end i f.eks. en bøgebevoksning på 150 år. Træets placering indgår i vurderingen. Et træ, der udviser tegn på svækkelse, men som står midt i en bevoksning, er ikke et risikotræ, da der ikke er sandsynlighed for, at det rammer noget eller nogen, hvis det falder sammen.

Man kan på billederne se tegn på svækkelse af træet. På en af grenene er noget af barken faldet af. Det har formentlig været på grenens overside, så det har ikke været muligt at se fra jorden. Det er et tegn på begyndende nedbrydning. Det er et symptom, man vil kigge efter, hvis grenen når ind over en naboejendom. Hvis grenen vendte ind mod skovsiden, ville man ikke tillægge det større vægt. Han ved ikke, om den pågældende gren vendte ind mod skoven eller naboejendommen. Der ses råd indvendigt i stammen. Råd er ikke altid synligt fra ydersiden. Han kan ikke svare på, om det var synligt, da de førte tilsyn med træet for 6-7 år siden. Træets sundhed skal ikke vurderes på stammen men på

grenene og kronen. Man kan på billederne se udspring på nogle af grenene fra kronen. De ser ikke efter blade ned ad stammen, da træet typisk vil sætte nye skud i toppen, hvor der er størst lysindfald. Da de var på besigtigelse, havde de ikke indblik i træets indre, og de konstaterede ikke, at der var noget galt. Træet er formentlig væltet som følge af kastevinde i forbindelse med tordenbyger.

Anbringender

Parterne har i det væsentlige gentaget deres anbringender for byretten.

■■■■■■■■■■ har yderligere anført, at den oprindelige ejer, ■■■■■■■■■■, havde interesse i opsætning af et hegn med henblik på at afskærme køkkenhaven fra rådyr fra skoven. Hegnet blev derfor ikke alene opsat med det formål at afgrænse skoven og sikre beplantningen. Naturstyrelsen ville fortsat være forpligtet af aftalen over for ■■■■■■■■■■, og styrelsen ville ikke kunne opsigte aftalen over for ham, da han har erlagt sin del af aftalen. Naturstyrelsen kan ikke nægte efterfølgende erhververe af ejendommen at indtræde i ■■■■■■■■■■ rettigheder i henhold til skødet.

Hegnssynet har ikke foretaget en afvejning i forhold til styrelsens interesse i opretholdelse af fælleshegnet, jf. hegnslovens § 8, stk. 2. Da spørgsmålet ikke er prøvet af hegnssynet, kan det ikke indgå under en domstolsprøvelse, jf. bl.a. U2017.3534V. Det klare udgangspunkt er, at hegn placeret i skel er fælleshegn. Hegnet skifter ikke status, fordi den ene nabo ikke længere har interesse i at opretholde fælleshegnet.

Byrettens omkostningsafgørelse bør under alle omstændigheder ophæves eller ændres. Sagen blev oprindelig anlagt som en småsag, men blev efter anmodning fra Naturstyrelsen udtaget af småsagsprocessen. Sagens værdi var for byretten opgjort til 10.000 kr. Intervallet udgør 14.375 – 26.250 kr. inkl. moms, og omkostningerne bør i en sag som denne tilkendes i den nederste halvdel af intervallet.

Naturstyrelsen har heroverfor anført, at aftalen mellem ■■■■■■■■■■ og Naturstyrelsen blev indgået i forbindelse med styrelsens erhvervelse af skovstykket og med det formål at sikre styrelsens interesse i at afgrænse skoven og sikre beplantningen. De hensyn gør sig ikke længere gældende, idet skoven er groet til som forventet. Der er ikke belæg for, at skødets vilkår om fremtidig vedligeholdelse af hegnet skulle gælde for andre end aftalens parter, altså Naturstyrelsen og ■■■■■■■■■■.

Domstolene er ikke afskåret fra at foretage en interesseafvejning i henhold til hegnslovens § 8, stk. 2, idet de samme synspunkter blev fremsat af styrelsen i forbindelse med hegnssynet.

Landsrettens begrundelse og resultat

I oktober 1978 solgte [REDACTED] 49.000 m² af sin grund til Naturstyrelsen (dengang Fredningsstyrelsen). Det fremgår af skødets punkt 7, stk. 2, at alle omkostninger ved etablering af hegn i nyt skel var sælgeren uvedkommende, og fremtidig vedligeholdelse af hegnet påhvilede køberen.

Landsretten lægger til grund, at hegnet blev opsat som et kulturhegn med det formål at afgrænse og afskærme skoven for at sikre dens vækst, og at hegnet derfor hovedsageligt blev opsat i Naturstyrelsens interesse. Der er herved lagt vægt på, at der var tale om en nyetableret skov, og at Naturstyrelsen påtog sig at betale for opsætning og vedligeholdelse af hegnet.

Vilkår i et skøde forpligter som udgangspunkt ikke andre end aftaleparterne. Skødets punkt 7, stk. 2, er placeret i forbindelse med parternes øvrige aftalevilkår vedrørende bl.a. fordeling af omkostningerne til handlens berigtigelse og udstykningen af parcellen samt udgifterne til advokat. Vilkåret opfylder ikke kravene til en servitut, jf. tinglysningens § 10, stk. 5, og er heller ikke tidligere søgt tinglyst som sådan. Hertil kommer, at Naturstyrelsens interesse i et kulturhegn i sagens natur vil aftage, efterhånden som skoven vokser til. Der er på denne baggrund ikke grundlag for at fastslå, at Naturstyrelsen ved skødets punkt 7, stk. 2, har påtaget sig en vedligeholdelsesforpligtigelse over for andre end skødets oprindelige aftalepart.

Naturstyrelsen er som følge heraf ikke over for [REDACTED] i medfør af skødets vilkår forpligtet til at vedligeholde hegnet, og landsretten tiltræder, at det ikke er godtgjort, at Naturstyrelsen har udvist en adfærd, som kunne give de senere ejere af ejendommen en berettiget forventning herom. Landsretten tiltræder endvidere, at det ikke er godtgjort, at Naturstyrelsen har handlet ansvarspådragende i forbindelse med styrelsens tilsyn med træet.

Hegnsynet for [REDACTED] har ved kendelsen af 14. maj 2021 taget stilling til, om der bestod en forpligtelse for Naturstyrelsen til at retablere og vedligeholde hegnet. En interesseafvejning efter hegnslovens § 8, stk. 2, gør det ikke nødvendigt at tage stilling til forhold, som ikke har foreligget for hegnsynet. Landsretten er derfor ikke i medfør af hegnslovens § 43 afskåret fra at foretage en sådan afvejning.

Landsretten tiltræder, at hegnets eksistens nu udelukkende må anses for at være i [REDACTED] interesse. Der lægges herved vægt på, at skoven er vokset op, og de øvrige kulturhegn er fjernet. Naturstyrelsen er derfor ikke forpligtet til at betale helt eller delvist for hegnets vedligeholdelse, jf. hegnslovens § 20, stk. 2, 2. pkt., jf. § 8, stk. 2.

Der foreligger som følge af ovenstående ikke en forpligtelse for Naturstyrelsen til at retablere hegnet eller til helt eller delvist at afholde udgifterne til vedligeholdelse af hegnet. Der er herefter ikke grundlag for at tage [REDACTED] påstand om tinglysning af skødets punkt 7, stk. 2, til følge.

Landsretten stadfæster derfor byrettens dom.

Sagsomkostningerne for byretten er inddraget under anken.

Efter sagens udfald skal [REDACTED] i sagsomkostninger for begge retter betale 38.500 kr. til Naturstyrelsen. 37.500 kr. af beløbet er til dækning af udgifter til advokatbistand inkl. moms og 1.000 kr. er til dækning af udgiften til retsafgift for byretten. Ud over sagens værdi er der ved fastsættelsen af beløbet til advokat taget hensyn til sagens karakter og begrænsede omfang.

THI KENDES FOR RET:

Byrettens dom stadfæstes.

I sagsomkostninger for begge retter skal [REDACTED] inden 14 dage betale 38.500 kr. til Naturstyrelsen. Beløbet forrentes efter rentelovens § 8 a.